

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 6.—Núm. 278.—Dissapte 2 de Desembre de 1905

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Cortis catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a l'organissació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volém ser árbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsose presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de l'Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897)

ALS NOSTRES LECTORS

Ab motiu de l'anormalitat de las actuals circumstancias y obeint a autorisadas indicacions, deixem d'ocuparnos dels aconteixements ocorreguts fa poch dies y retirém los treballs polítics que teniam preparats pera'l present número.

LO DE L'AIGUA

Ja haurán vist nostres llegidors que la actual Junta de las Obras del port, trevalla de valent ultimant una serie de projectes que quan estiguin realissats farán de nostre port un dels millors del Mediterrani. L'objectiu de la Junta, segons nostras noticias, es que tots los serveis resultin perfectament organissats pera que'l trafec de mercancias se fassi ab facilitat y rapidament. Se confia, ab totes aquestas reformas atreure major atenció de càrrega, puig ja se sab que aquesta va ahont major economia trova.

Com lo port es la vida de Tarragona, considerem digne del mes gran elogi l'orientació presa per l'esmentada Junta, que al ensemps de preocuparse per la prosperitat de nostra ciutat facilitarà trevall a la classe obrera. Aquest es lo bon camí que tots los bons tarragonins venian senyalant y que tantas vegadas havia recomanat nostre particular y distingit amic D. Joan Manuel Martínez, un dels que més ha trevallat a favor del nostre port.

Un dels serveys que convé establir es lo d'aigues pera totes las necessitats del port y l'abastiment pels barcos. La Junta preocupantse d'això proposa a l'Ajuntament la cessió de 50 plomas d'aigua, incloyents las que ja gaudeix valorisantlas a 4000 pesetas ploma. Descontant uns déutes que l'Ajuntament té ab la Junta y la capitalissació del servey d'alumbrat, quejarían de 15 a 20 mil duros que s'empliarían en allargar y arreglar la mina, reseguir y netejar l'acueducte, construint un nou dipòsit y cambiar alguna canyeria. En fi's farían las obras que l'Ajuntament cregués més necessarias.

Una vegada obtingudas las 50 plomas d'aigua, la Junta construiria un dipòsit de 200 metros cubichs en las aforas de Sant Francesch y desde allí enfondria una canyeria fins al port ahont l'aigua se distribuiria en diferents serveys: abastiments de barcos, fonts públics, orinadors, regar, etc.

Aquest es en pocas paraulas lo projecte de la Junta de las Obras del Port, que desitjant realissarlo tot seguit lo proposa a l'Ajuntament a quin efecte la Comissió Executiva conferenciá ab lo Sr. Alcalde y regidors de la Comissió d'aigues pera tractar en principi y en líneas generals del assumpto, convenint que'l Sr. Alcalde convocaria a tots los regidors pera enterarlos y sapiguer llur opinió.

De la reunió que's celebrá ab aquest objecte, cal parlarne perquè hi ha uns grans senyors que tractaren de desviar la qüestió, no dient lo que senten perquè no ho poden dir sino ab pretextos verdaderament ridicols.

Primera objecció y primera planxa. Que la Junta havia procedit ab desconsideració no presentant las proposicions per escrit. La Junta presenta las proposicions en principi y

en líneas generals perquè una vegada convinguts oficiosament tots los extrems, formular las bases per escrit a l'Ajuntament. Ni mes ni menys que's lo que fá tothom quan ha de suscriure alguna escriptura: primer se tractan las condicions y després a cal notari.

Segona objecció y segona planxa. Que l'aigua's vol pera que'l senyor Boyer tingui més facilitats pera la construcció de blocs. La Junta no té obligació de facilitar aigua al senyor Boyer y per lo tant aquest senyor blocs s'han de fer ara y l'aigua que es demana quan arribará al port, ja no's necessitará pera'l senyor Boyer perquè aquest senyor ja tindrà llestos los blocs.

Tercera objecció y tercera planxa. Que's desprésiu per l'Ajuntament que la Junta en lloch de donar los quartos fassi las obras necessarias per compte de l'Ajuntament. Sobre aquest delicat extrem, cal fixarsi bé: La Junta substaría y pagaria las obras que se acordés fer d'acort ab l'Ajuntament, perquè fentho aixís creu que resultarian molt més baratas. Nos explicarem: a l'Ajuntament li surten molt caras moltes obras y molts serveys, perquè's contratistas cobran tarde, mal y nunca, mentres que las Obras del Port paga cada mes las obras que s'executan. Los contratistas quan saben que han de cobrar trevallen al centim: però si'l cobro es dificultós alguna cosa han de carregar pel risc de no cobrar.

Després d'això, fassin lo favor de dirnos lo que hi ha de desconsideració y desprecie per l'Ajuntament en la patriòtica proposició de la Junta del Port, y un altre dia seguirem tractant aquest assumpto.

* L'Alemanya d'avuy, regida per la monarquia prussiana, no es pas lo producte d'una lenta evolució històrica; la seva recent unitat s'ha portat a terme solzament per la forsa de las armas ab motiu de las victorias de la Prussia sobre l'Austria y la Fransa. La Prussia ha reunit de cop y volta, baix un poder práctic absolut, gran nombre de petits regnes molt pròspers en altre temps. Damunt dels vestigis de la vida provincial y local, ha constituit una centralissació poderosa que fa recordar la de la Fransa baix Lluís XIV y Napoleón. Però aquest règim centralissador no pot deixar de produir molt aviat, los efectes que ha engendrat a totarreu: destrucció de la vida local, sobre tot de la vida intelectual, destrucció de l'iniciativa dels

particulars, absorció progressiva de todas las funcions per l'Estat. L'història ns ensenya que aquestas grans monarquias militars no prosperan sino quan tenen a son cap homes eminentes, y com aitals homes eminentes van molt escassos, la prosperitat no es may de durada. L'absorció per l'Estat ha sigut tant més fácil a l'Alemanya perquè havent conseguit la monarquia prussiana un gran prestigi ab sas guerras felicissimas, pot exercir un poder casi sense intervenció, cosa que no succeia als paissos en que los governs trastornats per freqüents revolucions, topan ab molts destorbs en l'exercici de son poder. L'Alemanya es avuy lo gran centre de l'autoritarisme y es de temer que no será aviat lo refugi de cap llibertat.

GUSTAU LE BON.

Lo Teatre Nacional de Catalunya

De tant en tant los nostres periòdichs s'ocupan del Teatre Nacional. Avans de comensar l'actual temporada distingits escriptors escatiren las causas de la llastimosa situació del Teatre Catalá. Ja son oberts los teatres, ja coneixem programas y propòsits, la bandera catalana sembla vol indicar, en lloch distints, que es vivent lo teatre de la nostra terra, los escriptors ben intencionats ja no discuteixen lo perquè del no ésser del nostre Teatre Nacional com institució social efectiva, nos trobem en una altra treva que cal afirmar, es de grans perjudicis pera l'instauració del Teatre Nacional de Catalunya.

Jo no m'hi avinch: cal tornarne a parlar, cal remoure's esperits; cal tornar a la brega, pera que's devers que tots los catalans tenen per la Patria sian completis; cal estimular, despertar entusiasmes, y fins ab verillitat condemnar, que tant fá falta en lo renaiement d'un poble, remoure sentiments patriòtics, com anatematizar lo que's obstacle pera la vida nova que's vol assolir.

No pot seguir aquesta vergonyosa fugida d'actors que ha comensat, no pot ésser que's actors, en una ó altra forma, s' decantin vers un teatre forasier, no's deu consentir que las empresas cooperin a la desnacionalissació del Teatre de la nostra terra. Las excusas utilitaristas no valen, car en lo renaiement d'un poble tothom hi ha de contribuir ab la part de sacrifici que correspongui. Enfront de la Patria no hi poden haver privilegiats pera'ls que tot sian dolcesas, perquè aqueixos privilegiats ja no se'ls podria considerar com a vers fills de Catalunya. Més afirmo que si l'amor a Catalunya mogués a tots los que tenen lo dever de sentirlo, lo sacrifici o seria insignificant o no hi seria. Perqué actors, actors y empresas no s'organisan esperonats pel patriotisme y acordan la fundació del nostre Teatre Nacional? No hi pensan en Catalunya? Perqué fer veure que son catalans de bona mena, a l'ensemps que son l'obstacle dels obstacles pera realisar l'obra patriòtica del nostre Teatre? Cert que'l Teatre Catalá té molts enemichs; cert que n'hi ha que li fan l'amich y's diuen los seus vers representants, y treballan y ho fan tot pera conseguir, jendevides! que'l nostre Teatre Nacional no sia may lo teatre d'un poble ab personalitat completa en lo món, sino un ridícul teatre regio-

nal, teatre insignificant, ignoscentó, teatre d'espardenya y xistos barreros; cert que volent fer veure que's just allò tant immoral de que'l negoci no te entranyas, se deixa passar sense protesta que'ls cartells se redactin per gent que no sab d'escriure, que resultin traduccions literals del castellá, y's consenten funcions oposadas a l'art y la serietat y representacions castellanias en diadas fixas; cert que'ls actors, los intelectuals del teatre, ls que més haurían de representar l'esperit nacional no s'han reunit may pera imposar per damunt de tot los devers que'ls hi assenyala la llur qualitat d'escriptors catalans y sols catalans; és cert, tot lo exposat y molt més que no exposo, mes també és cert que tot això passa per falta de bona voluntat, per desconeixement de lo que vol dir y significa renaixença de Catalunya, Teatre Nacional Catalá, y fins, ho dich clar, per falta d'agrahiment, donchs que tots, actors, actors y empresas ho deuen tot, gloria, fama, reputació, enomenada y profit econòmic, a la Patria Catalana, a la que hi han nascut ab mèrits personals catalans, la que'ls ha aplaudit y enlairat ab justícia, y la que ha proporcionat rendiments no despreciables. Aquesta és la veritat, que no és exposada pera mortificar, però sí pera despèrtar sentiments patriòtics que si hi son no's manifestan.

Lo teatre no és pas institució apart en la vida social dels pobles; perquè cal considerarle com un element catalá, element que com tots los altres té devers envers Catalunya, que no pot deixar de cumplir y que Catalunya, ha d'exigir, de la mateixa manera que ha d'exigirlos a totes las manifestacions socials de la nostra Patria.

Jo soch lo primer en planyem de que'l capital no's dirigeixi a realisar los devers socials que li pertanyen; devers que en los bons temps de la nostra Catalunya era abastament complerts, y que ara no ho són, perquè la riquesa pateix del mal de desnacionalissació que malmena a tot lo nostre poble; però també s'ha d'afirmar que tampoch los medis econòmichs mancan del tot tan bon punt es fundada ab serietat, bona organissació, y com es degut una institució social. Lo diner pocas vegadas es lo element que pren l'iniciativa, cal que sian l'intel·ligencia y ls sentiments los que'l condueixin a realisar una funció social colectiva. Esperan actors, actors y empresas, del nostre teatre que s'uni un capitalista, y bé una societat anònima que'ls hi ofereixi medis econòmichs, mentres passa que tots manifestan poch entusiasme pel nostre teatre, y més que poch entusiasme, a voltas, fins acció contraria a l'instauració del Teatre Nacional de Catalunya? No es lo més lògich que actors y actors y empresas, y tots los elements que constitueixen lo Teatre Catalá, s'ajuntessin cercant la cooperació d'altres que poguessin ajudarlos, pera projectar ab esperit patriòtic, ab esperit nacionalista l'Institució del Teatre Nacional de Catalunya? S'ha d'afirmar que si's fés aixís, los medis econòmichs no faltarian, l'activitat social de la riquesa, aduch en lo mateix individu va sempre darrera del pensament, qui es a la fi'l que promou todas las activitats. Ara volguer, que sobtadament sense pensament previ, la riquesa inconscientment ho faciliti tot es no sé si anar errat, o deixar que passí'l temps sense fer res, sense que ben prompte sia una realitat l'Institució del Teatre Nacional Catalá.

La meva fé en la renaixença integral de la nostra Catalunya es absoluta; per tant estich convensut que lo que no es avuy será demá, y que, aixís, tart o d'hora l'Institució del nostre Teatre será una realitat. Me dol, però, que tot seguit no tinga vida, perquè de tot lo que resta fer per Catalunya que es molt, l'Institu-

ció del Teatre podria ja ésser efectiva, y no ho es perquè són molts los que fan mancament al nacionalisme catalá.

Amunt los cors! Los que tenen devers que'ls compleixin; los que poden determinar l'instauració de la Institució del nostre teatre nacional que no esperin demá a complir ab la Patria.

D. MARTÍ Y JULIÀ.

* Un reduit nombre d'individus, consideran lo patriotisme com una virtut egoista y s'esforzan, tant com los hi permet son debil poder, en sustituirlo ab un candorós cosmopolitisme. Aquesta bona gent no acostuma a ser may de carácter vigorós, ni tenir una personalitat que s'imposi, de manera que'ls seus arguments no mereixen ser tinguts en consideració. Actualment, lo qui estima'ls altres paissos tant com lo seu, es un sér igualment perjudicial que'l qui estima a altras donas tant com a la seva propia. L'amor a la patria es una virtut tan elemental com l'estimació a la llar, l'honradesa o l'energia.

ment útil sino treballa per son proment útil en una societat home verapensa abans que tot en sos drets y en sas obligacions y que, per consegüent, se fa més apte pera cumplir la part que li correspon en lo deber comú. De la mateixa manera lo poble més útil al món es aquell que está més impregnat del sentiment nacional, aquell en que's comprengan mellor los drets nacionals y'ls debers de ciutadà, sense que això sia incompatible ab lo respecte a las demás nacions ni ab lo desitj de remeyar los mals dels pobles oprimits.

T. ROOSEVELT.

LO FILL PRÒDICH

«Quí no la coneix l'història del fill pròdich? Es la página més hermosa del llibre de las llegendas de la religió cristiana; es la més tendra de todas las creacions imaginadas pel misticisme humá. Es l'eterna historia del fill que oblidá a sos pares y torna a la llar vensut; es l'història del germá que escup al nom paíral y que després comprèn la magnitud de son crim; es l'història interminable del jove que, obcecat per las circunstancias d'un moment, maleeix a la patria y enfonsa en sas entranyas lo punyal de l'assessi...»

Jo só un fill pròdich: jo he renegat de la mare; jo he insultat a Catalunya... Per qué no confessar mon crim?... Oh! si, l' confesso, germans de ma terra, y devant vostre, m'agenollo y us prech misericordia!... A vosaltres torno la vista, aquesta vista alucinada pels amors caduchs de las donzellas històricas; a vosaltres dirigeixo mas paraulas de vensut; a vosaltres estench la mà, falta d'altra má amorosida que li dongui forsa, y us dich ab la genuina catalana expressió de generós oblit: «fem las paus...»

Prou sé, germans de l'ànima, que mon crim fou de patria traidoria, però cregau que ni en los instants de més orgullós exaltament aborria a la patria, no. L'amor propi'm cegava y

no'm deixava veurer, ni compen-
drer l'enormitat del crim que's co-
metia; després vaig saber lo mal que
havia fet... Y mos llavis enmudiren,

Mes tot ha passat!... Las tristesas
han fugit devant la llum potenta de
l'esperansa en un esdevenir útil, la
alegria ha renascut en mon ànima y

No; jo no hi puch creurer en l'exis-
tencia d'homes criminals per tenirhi
l'ànima inclinada: tot crim, moral y

Y això es lo que faig ara, abans de
repindre l'espínos camí de la Poesia;
això es lo que faig y ho proclamo ab

A LA BELLESA

Quan sobre del fanch de la terra's
detura l'esperit extasiat per forsa
misteriosa, és que entreveu la be-
llesa.

Quan l'ànima, per mirar, s'atansa
a las portellas dels ulls, és que passa
la bellesa.

La bellesa és l'harmonia que l'àni-
ma busca afanyosa.

vida; calma'l foch de las passións y
encén la flama del geni; adorm los
pobres instints y desperta set de
gloria.

Quan la bellesa's desperta, obra las
portas del dia.

Quan passa, ls nuvols ho saben, y,
vestits d'or y de porpra, la seguei-
xen majestuosos via enllà, fins al

A voltas camina trista, y s'atura
prop de l'aigua, plora sota'ls boscos.

Ja puja a las montanyas, y las
montanyas-es catifen, y's coronan la
cimera de la boira.

Ja son fora'ls vellets; y la parella
jove també se'n es anada. Aquell se-
minarista, guarda'l llibre tancat y

FRANC. CARBÓ.

UNA PROMETENSA

L'aua somriu; lo sol, després de
haver escalfat l'altre hemisferi, torna
a apareixer y'ls seus raigs amorosos

May, cap sortida de sol havia si-
gut tan desitjada; lo senyor Surell,
la padrineta y també la llevadora,

Tots tres se'n anaren a estendre la
carcanada ab una són de casi, casi.
Encara no feya un quart que havian

ment prou clarament exteriorisat pera
que al senyalarla'l poble la compren-
gui. L'altre hi cerca una fetxa. Al-
tres, quasi tothom, admiran solsamente

Jo Claustrel Cal veurel a las tar-
des, al cap-part, quan va de baixa'l
sol! Allavors la corrúa de sabis y

Aquells vellets, y aquells enamo-
rats que passen recitantse un poema
d'amor a cau d'orella, aquell semina-

Anem seguint nostre passeig. Las
toscas esculturas dels capitells, ab
las primeras sombras que anuncian

No ho se pas lo que ho fa; més
l'ilusió es completa. L'estatua de
marbre del Salvador tallada a ne'l

Y si que ho es una ilusió; però de
una bellesa encisadora, dolça y tran-
quila; una ilusió que'ns apaga'l ressò

FRANC. CARBÓ.

UNA PROMETENSA

L'aua somriu; lo sol, després de
haver escalfat l'altre hemisferi, torna
a apareixer y'ls seus raigs amorosos

May, cap sortida de sol havia si-
gut tan desitjada; lo senyor Surell,
la padrineta y també la llevadora,

Tots tres se'n anaren a estendre la
carcanada ab una són de casi, casi.
Encara no feya un quart que havian

sar, combregar, etc. Era la costum, a
Montserrat y no hi havia remey; tots
la seguien.

Pels corredors de Santa Esco-
stica, la saragatada era grossa; tothom
se maneyava y anava contant las pe-
ripecias d'aquella nit que havia donat

No ho fassi, senyora Tuyetas—
exclama la llevadora;—no li con-
vé; val més que grati.

Y la senyora Merceneta's posa a
increpar durament al seu marit que
fa estona és objecte de muda contem-
plació per part de la senyora Pepita;

Lo senyor Rubí treya'l cap per la
porta de la seva cambra.

Tota la comitiva havia complert,
guardant la més severa compostura
y'l senyor Rubí no havia, encara,

FRANC. CARBÓ.

UNA PROMETENSA

L'aua somriu; lo sol, després de
haver escalfat l'altre hemisferi, torna
a apareixer y'ls seus raigs amorosos

May, cap sortida de sol havia si-
gut tan desitjada; lo senyor Surell,
la padrineta y també la llevadora,

Tots tres se'n anaren a estendre la
carcanada ab una són de casi, casi.
Encara no feya un quart que havian

se sobtadament la padrineta a l'oír
l'exclamació.

Quina feinada se li havia girat a la
pobra Francisqueta, ab dos novis y
un ull inflat. Oh! Pares que teniu fi-
lles, oh! oncles que teniu nebots,

—Esmorsarem ara, si'ls hi sembla.
Poca cosa, no més que per sostindre
las forsas. La gana's té de reservar

—Ja es aquí, ja es aquí, ja es aquí.
—Tot hom repeteix aquella cansone-
ta que havia fet gracia, molta gracia,

L'humà llinatge té forsa punts de
contacte ab una colla de granotas que
voltan un estany, prenent lo sol. Rag,

—Caram! Senyor Rubí! Quina cara!
D'una mica lluny semblava un altre
—exclama'l senyor Eufraasi que feya'l

FRANC. CARBÓ.

UNA PROMETENSA

L'aua somriu; lo sol, després de
haver escalfat l'altre hemisferi, torna
a apareixer y'ls seus raigs amorosos

May, cap sortida de sol havia si-
gut tan desitjada; lo senyor Surell,
la padrineta y també la llevadora,

Tots tres se'n anaren a estendre la
carcanada ab una són de casi, casi.
Encara no feya un quart que havian

deya vessar lo vas, lo pobre senyor Joseph se queda aclaparar y té un desmay.

La Pepita y'l senyor Rubí, en primer terme, li donan auxili, corrent tots los demés, l'un a ferli olorar una botelleta, l'altre a tirarli aigua a la cara, l'altre pegantli copets al ventre per ferlo ressucitar.

Al cap d'una bona estona, torna en sí l'apreciable meitat del matrimoni ben avingut y obrint los ulls veu en primer terme a la senyora Pepita y'l senyor Rubí. Alsantse d'una rebolada, s'aparta del grupet, dient:

—Quina indignitat! Lo seductor y la perjura, la infiel, la culpable, aquí al meu costat!

—Vaja, senyor Joseph—diu lo senyor Rubí,—què li agafa ara, no digui tonterias, home.

—Josepet! Josepet meu!—murmura a cau d'orella la senyora Pepita;—no l'amohinis, ja t'ho contaré com ha sigut; són conseqüències de las enaguas, m'hi volgut venjar.

—Ah! ara comprench! Però bé me ho podias dir abans, dona, que hauriam evitat aquest disgust;—li contesta en igual forma'l marit, que's queda mirantse la embadalit.

—Vaja, sembla que ja tenim pau—declara'l senyor Facundio.—Ja s'ha tranquilisat vostè, senyor Rubí?

—M'han fet una brometa—contesta fonsadament lo poeta,—y jo n'hi fet una altra. Veliaquí tot.

—A las deù, batejarém, senten?—cria'l senyor Facundio que acabava d'arribar de la sacristia y ja s'havia entès ab lo frare encarregat.—No podem perdre temps, senyora Madrona! Es qüestió de vestir la nena y vostès, los padrins, s'han d'empolitrar; es dir, tots nos tenim d'endiumentar.

Y tots, ab alegría desmesurada, emprenen lo camí dels aposentos de Santa Escolástica.

Lo senyor Rubí anava'l darrer de tots; capficat y murmurant y menjant l'esmorzar que s'havia retrassat a conseqüència de l'incident esmentat anteriorment.

—Tant se val—deya ell, entre caixalada y caixalada,—lo meu vestit no hi ha anat sol a parar sota'l llit de la Pepita... Qui li haurá portat?... No es lo senyor Josepet lo deshonrat aquí... L'honor que aquí està veritablement en tela de judici es lo meu; hauré jo sigut objecte inconscient... Aquesta llevadora!

DOCTOR PALAUET.

La Selva del Camp 15 d'Octubre 1905.

Comentaris

Près al vol.

Un.—T'ha agradat lo discurs del Canyellas?

Altre.—Quin discurs?

Un.—Lo discurs d'en Canyellas home.

Altre.—Si no n'ha fet cap.

Un.—Vols dir que no ha parlat? No pot ser.

Altre.—Podrà no ser però és... és... ja ho crech que ho és.

Sembla que gracias a las gestions del senador per aquesta provincia senyor Sardá, lo mobiliari de l'estingida normal será entregat a l'Escola de Comers.

Ho sentim pel domine de Herardo que, ben segur se'n emportará una bona enrabiada.

Ay, olé, canoné.

Si te pica, rascaté.

Y doncas? Ja esta arreglat això de l'alcaldia? Ja poden fer l'ull viu perquè qui sab com quedará d'aquí uns quants dias.

Nosaltres tenim un medi segur per obtindre la vara, y com que no som gens egoistas l'anem a indicar als pretendents. No hi ha més que anar a veurer al flamant senador Ferrer-Vidal y assegurarli que no's té cap relació ni ab donas ni ab capellans y cántate alcalde.

Y sinó, a probarho.

Ja ho deuen saber que aquests darrers dias s'ha parlat molt d'autonomia al Congrés. Lo Catalanisme, també s'ha discutit molt.

Donchs mirin; nosaltres per ara y tant no'n parlarém.

Havem llegit en La Cruz un solt en que's donaba conta

d'unas proposicions que la junta d'obras d'aquest port presentaba a l'Ajuntament.

Creym que val la pena de que'ls nostres regidors se fixin bé en l'importancia capdal que per la ciutat representa'l projecte que porta una veritable economia en lo presupost municipal y té per finalitat obtindre un augment d'aigües molt superior a l'actual y molt superior, també, a las cinquanta plomas que donan pera dedicarlas als serveis tracta d'instalar, tots ells d'utilitat pública y que han de contribuir en gran manera a hermojar la nostra ciutat.

Obtindre un sens fi de ventajias, no costant cap diner es cosa que's presenta ben pocas vegadas y no cal despreciar tant bona ocasió. Se diu vulgarment que quan passa'l vent per la flauta es l'hora de fer anar los dits. Deixémnos donchs de retóricas y d'amors propis mal entesos y deixém vogar la barca ja que un ventijol ben favorable vol inflar las velas; que corri, que corri... que prou ronsera's mostra fá molt temps.

Lo senyor Moret ha format gabinet. Bueno. Seno. Diuhen que ho farà molt bé. Be. Diuhen que un diari ho porta. Obra la porta. Diuhen que's autonomista. Ista. Ne hi ha que no ho volen creure. A veure. Perquè? Per ré En que quedem? No'n parlem. Es millor. Si senyor.

Se fan molts calendaris... pera l'any vinent. Naturalment, som ja al desembre y'ls fullets s'acaban de día en día y hem de comprarne pera sapiguer los sants y santas de l'any nou.

També diuhen que s'están fent molts blocs...pera l'any que vé. Es clar, calendaris sense blocs no podrian ésser calendaris. Llavors ja'n tindriam prou comprant l'Almanaque de la Vida Galante o altres per l'estil.

DEL LLIBRE

LES FRUYTES SABOROSAS

(En preparació)

Els codonys tardorals

Diu l'un amich a l'altre.—Ligea, ta promesa, té una blancó infantivola per tot son cós diví, y clou els ulls ubriaga de tanta juvenesa y es l'herba que tremola dins l'aire del matí.

Mes ay! prompte les dones devenen malgribades del treball tothora y els casolans enfons y ab cara d'aburridas caminen desgarrades y grosses y feixugas s'assemblen als codonys.

Mes l'altre amich parlava.—Quan regna el vent glassat, nosaltres rondinem caminant a grans passes y flagellem els ayres d'inutills amenasses y ens deixa no més furies la joya qui ha passat.

Llavores el codony qui's feu vell en la branca dintre'l calaix perfuma la nostra roba blanca; y si l'amorosim al callu de la llar y l'acostem als llavis sorruts, es dols encarl!

Els aubercochs

y les petites cullidores

Diu Iris a Myrtila; —Oh, amiga, jo no sé...! Tants aubercochs hi deixes demunt l'aubercoqué? —Oh, Iris, prou m'agrada menjarne a torbellins y senti l'or alegre com raja boca endins. Mes el mal temps arriba y prop d'un flam furient jo sento en la teulada

dansà teules y vent y'm plau que nostra mare veyentnos entristits y com freguem els nassos y com bufem els dits ens dugui riolera, quan cau la neu a flochs, un pot de confitures de préssecs o aubercochs.—

JOSEPH CARNER.

NOVAS

Ha produit mal efecte la que lo regidor Sr. Masdeu indicá en l'última sessió del Ajuntament, de que aquesta corporació havia sigut desatesa per la Cambra de Comers no invitantla a l'inauguració de l'Escola Mercantil.

Lo Sr. Masdeu tindria rahó si s'hagués fet l'inauguració oficial y a dit acte no havia sigut invitat l'Ajuntament, mes com no hi tal cosa resulta lo que vá dir lo Sr. Masdeu de molt mal gust.

Lo que menys pot exigirse d'un regidor és que avans de tractar qualsevol assumpto en sessió pública lo conegui.

Tota la premsa ha publicat la noticia de que l'Escola s'havia inaugurat ab mobiliari provisional y ja pot compendre lo Sr. Masdeu que tot y ser los desitjos de la Cambra de Comers, fer en deguda forma l'inauguració tingué aquella que ésser aplasada fins a que es resolués la cesió del mobiliari de las Normals que s'estava treballant ab la Diputació y l'Estat.

Per lo demés cau l'ànima als peus veurer com se regateixa l'aplauso a obra de tanta cultura com la que representa l'Escola Mercantil, que tan ben acullida ha sigut a Tarragona y en la que hi trovan la convenient insrucció 199 alumnes, que frequentan las corresponents aulas.

Y pera acabar, llegeixi lo Sr. Masdeu l'última instancia presentada per la Cambra de Comers demanant l'instalació de dos llums en l'edifici del tranvia y si després dels sentiments y de las frases que allí's consignan parla de desatenció y desagrahiment, pleguem.

Dias passats, a conseqüència d'un atac d'epilepsia que acabá ab la vida del qui la vá patir, se posá de relleu la deficiencia de l'assistencia pública en aquesta ciutat.

Pera poguer obtindre l'admissió del pacient al Hospital, foren precisas totas las influencias y ben clar veuren los que acompanyaren al malalt la poca voluntat ab que rebían en aquella santa casa al pobre empleat que s'acullia sobre l'amorós manto de la caritat.

L'avis ingrat que doná lo metje als acompanyants, fentlos saber que al dia següent lo tornarian a treurer, baix pretexte de que la seva malaltia no era inclosa dins del quadro d'enfermetats que's cuidava en aquell establiment feu l'afecte d'una punyalada, causant ben dolorosa impressió a tots los qui ho escoltaren.

Potser tenia rahó'l facultatiu, espresantse en aquella forma, porque lo sacerdot encarregat no'l vá desmentir. Sigui com sigui, creym que és absolutament indispensable que's procuri que semblants casos no's tornin a presentar, fent que quedi ben sentada la fama de Tarragona que aquella nit quedá en un lloch per demés trist y desconsolador.

Hem vist ab molt bon acert que'l senyor Alcalde fá uns quants dias que ordena'l rego dels carrers de l'Unió, Apodaca y Rambla de Sant Joan per medi de las mangueras. Mercés per si'l tal acort lo feu instat per lo prech que li ferem en nostre últim número, més ara li recomanarem també que'l rego'l fassi extensiu a diferents carrers del Port, ja que donat lo moviment actual de carrers que hi há a la part baixa, la pols si veu amontonada y com que a n'aquest país lo vent si deixa sentir molt sovint, tant aviat com bufa ja no's pot transitar sense'l perill de posarse un traje com l'estatua de Don Gonzalo, per negre que siga'l traje.

Esperem que'l senyor Sabater no's farà pregar en una cosa que a més de ser de necessitat y d'higiene no li te de reportar a n'ell cap molestia ni gasto.

Cada día's veu més concorregut lo Cinematògraf que hi há a la Rambla de Sant Joan per la varietat y novetat de pelliculas que s'hi exhibeixen, més trobem que'l propietari hauria de rebaixar un poch los preus y principalment los de preferencia los dias de treball ja que son bastant crescuts y las sesiones no s'allargan més allá d'un quart y mitj. Dihem això en benefici de son propietari, puig de ben segur que rebaixantlos en los dias feyners principalment faria alguns plens.

Continúa l'Orfeó tarragoní proseguint sos ensaigs cada día més afinats y entusiastas pera un pròxim concert que s'avisará ab la deguda anticipació.

Compta ja avuy l'Orfeó ab un nou y difícil repertori que será sens dupte una agradable sorpresa per quins oiran de nou a l'Orfeó lo día del pròxim Concert que sembla estará dedicat als Senyors socis protectors.

Per lo dijous, dia 7 del present més está anunciat en nostre vell Teatre Principal, lo debut d'una companyia de género xich, en la que hi figura la nomenada primera triple donya Gabina de la Muela.

COSTUMS TARRAGONINAS

Darreras obras de D. FERRAN DE QUEROL Y DE BOFARULL. HERÈU Y CABALÉ... Preu: 2 ptas. MONTSERRAT... » 3 » Se venen en l'estampa de Francesch Sugrañes.

L'acreditada fábrica de xocolates de la Sra. Vda. de Salvador Poblet, nos ha favorecut ab l'envio d'un preciós almanach, dels que en aquesta época anyalment regala als seus favoreixedors.

L'indicat almanach, qual envio agraim, resulta una verdadera obra d'art.

Nostre amich y company lo poeta En Joseph Carner, qui ha partit ja per Barcelona; nos ha donat a publicar las duas poesias que insertem en aquesta edició com a recort de la seva estada entre nosaltres.

Es d'agrahir semblant present per ésser aquestas poesias, una mostra del seu nou llibre Les Fruytes Saboroses en impressió, que segurament cridará l'atenció de la gent de lletrés, venint a acentuar una vegada mes la personalitat literaria del simpátich autor, al qui, tot fentli comiat, li remerciem de veras la finesa.

—Neurastenias.—Neurastògeno Sugrañes.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors. Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París. Sortirà d'aquest port lo día 7 de Desembre lo vapor Cabo Peñas, son capitá D. Francisco Guerrica, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports. Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Sastreria y Camisería d'en

VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastreria, Camiseria y Corbateria.

DEPÓSIT d'ornaments religiosis dels **Fills de Miquel Gusi**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombreria de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionan tota mena de trajos y passas pera senyors eclesiástichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

EMULSIÓN NADAL ÚNICA con 80 por 100,

hipofosfatos, glicerina. La mejor. Reconstituyente, tónico-nutritivo. Niños, viejos, consunción, convalecencias, embarazo, lactancia; tos, tisis, escrofulas, linfatismo, raquitismo, anemia, diabetes, gota, dolores, nervios. Análisis Dres. Boet y Codina, aprobación Colegios Médicos y Farmacéuticos.—Medalla de plata. Farmacias y Droguerías.

JARABE HIPOFOSFITOS NADAL con Neurostina. Tónico, reconstituyente,

estimulante. Hipofosfitos de cal, estronina, hierro, manganeso, quinina, sosa, casina; tónico amargo y neurostina (róstoro orgánico). Anemia cerebral, enfermedades medulares; acelera digestión, detiene caducidad orgánica. Cumple indicciones hipofosfitos. Preparación esmerada, productos escogidos.—Medalla de plata. Farmacias y Droguerías.

Joan J. Domènech Solé

PROCURADOR

SUCCESSOR DE D. VICENS MATEU

Agent del Banch Hipotecari d'Espanya

RAMBLA DE CASTELAR, 26, 2.ª

DR. SASTRE Y MARQUÉS

HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastillas calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.
Vi d'ostras del Dr. Sastre y Marqués, lo mellor dels tònichs.
Sucre vermifruich del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.
Essencia febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febras.
Denticina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.
Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'evitan totas sas malalties.
Pera tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Azarops medicinals dosificats

TUPINAMBA EXQUISITS XACOLATAS

de la casa TUPINAMBA

AROMA CONCENTRADO con REAL PRIVILEGIO. SUGRE FINA DE GLASSE SUPERIOR A BONS PREUS

Unich Representant a Tarragona y sa Comarca

En Joan Roset Sabaté.—Pastisseria

Carrer de l'Unió, núm. 19.—Tarragona

PASTILLAS SERRA son las mellors pera curar la TOS

Y todas las enfermedades de l'aparell respiratori perque modifiquen las mucosas, facilitan l'expectoració y treuen en un dia l'opresió del pit y la fadiga. Poden pendres sens cap perill, puig no contenen opi ni morfina.

A DOS RALS CAIXA

Farmacia del Centre de MANEL FONT, Rambla de Sant Joan, 57, Tarragona.—Teléfon 48

Neurastenias clorosis, debilitat general, anemia

se curan radicalment ab l'ús del
NEUROSTEÓGENO SUGRANES
EN TOTAS LAS FARMACIAS

TALLERS d'Arts sumptuarias

FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias. Projectes y presupuestos detallats de las obras que ho requireixin.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim tò, que resisteix tota proba al devall d'un canaló. Además, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo

los podrian fer melló, a propòsit per regalós; causan gran admiració. Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totes menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26, TARRAGONA

LLEVAT DE CERVESA

ESBERT

Es lo mellor pera curar radicalment tota classe d'erupcions de la PELL, florncos, supuracions, dermatossis, antrax, vespès, etc.

DE VENDA

en totes las bonas farmacias

Depòsit general: Farmacia ESBERT

Unió, 22.—Tarragona

Píldores Verdes

ESBERT

Es la mellor preparació pera combatre la pobresa de sanch, retrassos de la menstruació, anemia, etc.

FARMACIA.—UNIÓ 22.—FARMACIA TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona SETMANARI CATALANISTA

Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos. Administració: Rambla de St. Joan, 39. Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurní Ginesta.

Preus de suscripció

Tarragona, trimestre..... 1'50 pta.
Fora..... 1'50 »
Extranger..... 2'0 »
Número d'avuy..... 15 »

De venda en lo local de l'Associació Catalanista, carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anuncis a preus reduïts

CENTRE DE SUSCRIPCIONS

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 39 TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existència a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totes las obras de Literatura, Ciéncia y Arts de las principals casas editorials d'Espanya, ja sia per quaderns setmanals o a passoss mensuals.

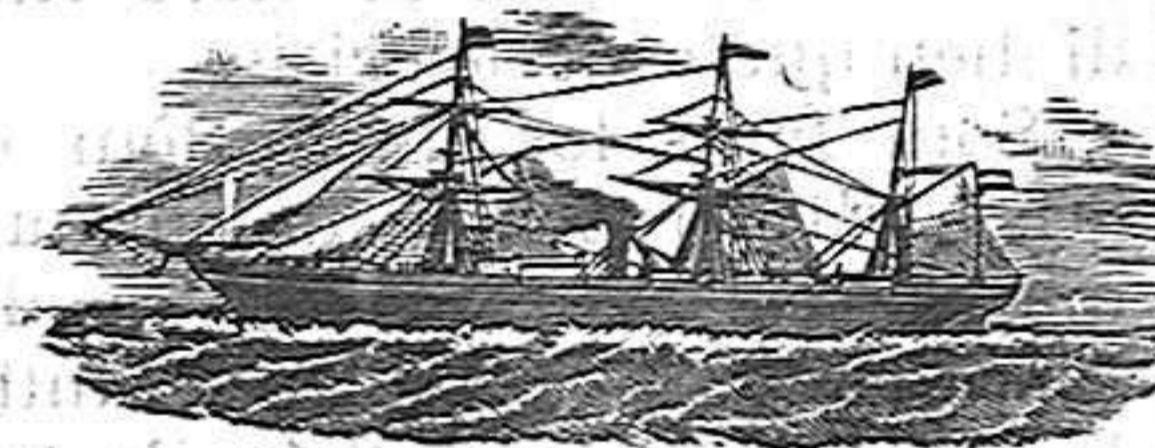
SE SUSCRIU TAMBÉ A LA

Biblioteca popular de L'Avenç y a la Ilustració Catalana y a tota classe de Ilustracions, Periòdichs y Revistas francesas, inglesas y alemanas.

OVITO L'EFFICIENT GIOLI

Lo mellor reconstituyent era combatre ab éxit totas las malalties nerviosas.

VENDE en totes las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gràcia, 4, BARCELONA

Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Novembre sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **Reina M. Cristina**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 de Novembre sortirà de Barcelona'l 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor **Buenos Aires**, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units. Litorals d' Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Novembre sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **Mannuel Calvo**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahont surten lo 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab billets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo Coro, Carupano y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y para Trinitat, ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 11 de Novembre sortirà de Barcelona, havent fet escalas intermitjas lo vapor **Isla de Panay**, directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa, Oriental d'Àfrica, de l'India, Iava, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Novembre sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **P. de Sastrústegui**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona'l 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Tanger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Sta. Cruz de la Palma retornant a Santa Cruz de Tenerife pera empendrer lo viatge de retorn fent las escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Novembre sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guines.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilúns, dimecrés y divendres. Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatgers, a quins la Companyia dona allotjament molt còmode y tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servey. Rebaxas a familias. Preus convencionals pera camarots de luxo. Rebaxas pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expenen passatges pera tots los ports del món servits per línies regulars. La empresa pot assegurar las mercaderias que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaxa en los nòits d'exportació.—La Companyia fa rebaxas de 30 per 100 en los nòits de determinats articles, ab arreglo a lo establert en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comerç y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 23 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té establerta la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, qual cosa, com ensaig, destingir fer los Exportadors. Pera mes informes dirigir-se a son agent **D. EMILI BORBÁS**.

Aigua naf SERRA

Aquesta triple sigui de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y veniu en botelles de 1/4 de litre al preu d'una peseta. A l'engrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demandar AIGUA NAF SERRA